

Hälsa på cykeln

Cykelkonferensen
20160525

Jarl Hammarqvist
Nationell
samordnare hälsa

Hur är
det med
dig då?

Jo tack,
bara bra.
Själv då?

TRAFIKVERKET

”Miljö” → ”Miljö & Hälsa”

Text ang hänsynsmålet..

Vi ska åstadkomma:

...**minskad ohälsa** - minskat antal döda, allvarligt skadade eller sjuka – tex genom att skador i trafiken minskar, genom minskade trafikinducerade luftföroreningar, bulleremissioner.

...inkluderas även ex insatser som bidrar till **förbättrad folkhälsa** gm ökad fysisk aktivitet tex genom att förbättra förutsättningarna för att gå eller cykla

Hur mäts hälsa?

Hur mäts
förutsättningsskapandet?

Underskatta aldrig den pedagogiska kraften i ett excelblad!

Hälsa ska mätas och måttet heter DALY

- DALY är (likt ASEK-värden) ett sätt att räkna både äpplen o päron i termer av fruktsalladsenheter
- Indata är ”exponering” i någon form
- Exponeringen ger (eller motverkar) sjukdomar
- Sjukdomar dör man av eller lider av
- Indata är knepigt, inte minst för ”aktivt resande”.
- **Det är INTE peanuts!**

Funktionsjusterade levnadsår (eng. disability adjusted life years, DALY) är ett mått utvecklat av WHO. Hänsyn tas både till för tidig död (YLL) och funktionsnedsättning (YLD).

Satsa på cykling för det är så bra!

Men hur bra är det och för vem?

Klimatneutralt

Yteffektivt

Minskad luftförorening

Vardagsmotion

Snabbt, smidigt

Billigt

Säkert? Tryggt? Spännande!

Samhällets perspektiv?

≠

Individens perspektiv?

Sätt att mäta hälsa

- DALY: ett renodlat sätt att mäta hälsa i "alla" avseenden. Kommer från den medicinska världen. Bra för att redovisa effekter.
- HEAT: mäter endast motionsnyttan. En del av en samhällsekonomisk analys men KAN användas isolerat. Bra för samhällsekonomiska överväganden.
- Båda dras med svajiga effektsamband och osäkra indata

Hur mycket hälsa får man av 1 Km cykelbana, 100m bullerplank, 5 ha dammbindning eller ändrad skyltad hastighet? EXEMPEL!

Insats (TRV)

Cykelbana
Bullervall
Damm-
bindning

Effekt
Förändrad
cykling
Minskad
spridning
Minskad
uppvirvling

Expo-
nering
 Δ perspiration
 Δ dBA ekv
 Δ P₁₀

$\Sigma \Delta$ DALY
 Δ DALY motion
 Δ DALY Buller
 Δ DALY Luft

Insats (Andras)

Fordonsutv
Samhällsplan
ering
Styrmedel
mm

Var?
När?
Hur mycket?
Hur ofta?
För vem?

**Hur utvecklas
cyklandet? Hur bra
var åtgärden?
DALY eller HEAT?**

Är mätning tråkigt/oviktigt?

Hur ska vi då få fram viktiga effektsamband och redovisa systemets tillstånd?

Hur ska vi veta vad som är bra för att inte tala om bäst?

Nytta för pengarna?

Vad kan man mäta och relatera till?

Cykling och gång ger i dag ett bidrag till folkhälsan av x
Är det något att skryta med?
Nä men om vi dubblar det så.....

	Förtida dödsfall per år	DALY
Gång		
Cykling	+600	+15 300
Luft		
Buller tot		
<i>Buller stat</i>		

Vem är verkets/kommunens gångexpert?

- Aktivt resande:** Dos-responssamband finns i nuläget för demens, stroke, hjärtinfarkt, diabetes typ 2, , bröstcancer, hjärtsvikt, och tjocktarmscancer
- Luftföroreningar:** Lungcancer, diabetes typ 2, kronisk bronkit, hjärtinfarkt, stroke
- Buller:** 203 hjärtinfarkt och 311 stroke

Förslag till affärsidé(er)

Transportsektorn ska vara marknadsledande i vardagsmotion

Trafikverket ska vara internationellt ledande i kostnadseffektivt förutsättningsskapande för aktivt resande

Indikator: Andel pendlare till arbete och studier som får sitt basbehov av motion genom sitt resande, procent

Fokus på reselement! Inte på resor!